

ovšem v úmyslu a v předpokladu, že mu plnění bude nahrazeno (animo obligandi) (srov. Ehrenzweig: System 2 sv. 1 část 1920 str 663). Zde však závazek dlužníkův neuhasl placením žalobcovým ve smyslu §u 1412 obč. zák., když požádal o postup pohledávky věřitelovy, neboť změnila se jen osoba věřitele (Ehrenzweig System 2 sv. 1 pol. str. 291 a násl.) a proto nelze nárok žalobcův odůvodnit ustanovením §u 1042 obč. zák. Byla-li dlužná dávka zákonem (§ 15 odstavec první zákona ze dne 26. prosince 1914, čís. 18 z roku 1915 z. zák. pro Moravu) uložena spoluvlastníkům jako závazek solidární a jako takový byla exekučně vymáhána, jest přisvědčiti mínění, že solidárnost lpí pouze v povaze dávky samé. Žalobce jako osoba třetí byl oprávněn nabídnouti věřiteli žalované plnění jejího dluhu i bez souhlasu žalované jako dlužnice (§ 1422 obč. zák. novel. znění). Přijal-li věřitel jeho plnění a při placení postoupil žalobci k jeho žádosti svá věřitelská práva, nabyt tento (t. zv. smlouvenou subrogací) téhož právního postavení vůči dlužnici, jaké měl dřívější její věřitel a tato dlužnice jest povinna mu plniti ve stejném rozsahu i pokud se týče solidárního závazku, jako původnímu svému věřiteli. Dovolání opírá svůj opačný názor ještě o přednovelové znění §u 1422 obč. zák. a dovolává se i z té doby rozhodnutí nejvyššího soudu vídeňského ze dne 15. března 1911, přehlížejíc, že třetí dílčí novelou k občan. zákonu byl dřívější § 1422 obč. zák. v nové úpravě zařazen jako § 1423 obč. zák. a že podle tohoto ustanovení jest souhlasu dlužníka ku placení třetí osobou jen tenkrát třeba, když věřitel plnění odmítá a má mu býti proti jeho vůli vnuceno. Je-li však věřitel ochoten přijmouti plnění třetí osoby za dlužníka, může se tak státi s právními účinky placení za dlužníka i bez jeho souhlasu, ježto ustanovení §u 1422 obč. zák. u novel. znění vyžaduje jen souhlas věřitele, nikoli též dlužníka. Lichou je též námitka, že se postup a nárok žalobcův přiči dobrým mravům. Nemravnost vidí dovolání patrně v pohnutce, z které žalobce dluh zaplatil, totiž v ujednání s manželem žalované, jež prý směřovalo k tomu, přesunouti zaplacení celé dávky na ni. Avšak v domnělém přesunutí platební povinnosti na žalovanou není nic nemravného, když žalovaná ani netvrdí, že by pro ni byla vyloučena možnost postihu na jejím manželi jako solidárním spoludlužníku.

Čís. 5467.

Dohoda o sudišti dle §u 88, odstavec první, j. n. může se státi jakýmkoliv způsobem, jen když se prokáže listinou, byť i tato byla podepsána jen jednostranně žalovaným. Stačí doložka: »Splatno a žalovatelné v místě, kde jest účet vystaven.«

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1925, R I 912/25.)

Žalující, pražská firma, domáhala se na městské obci R., na Moravě, zaplacení nájemného z filmů. Žalobu zadala na okresním soudě v Praze, odůvodnivši místní příslušnost ustanovením §u 88, první odstavec, j. n. Námitce místní nepřislušnosti soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku místní ne-

příslušnosti. D ů v o d y: První soudce zkoumal místní příslušnost výhradně jen s hlediska ustanovení Šu 104 j. n. Učinil tak zbytečně, poněvadž se žalobkyně k odůvodnění příslušnosti tohoto předpisu vůbec ani nedovolávala, nýbrž příslušnost prvního soudu odůvodňovala jen Šem 88 odstavec první j. n. Císařským nařízením ze dne 1. června 1914, čís. 118 ř. zák. byl tento předpis proti původnímu svému doslovu změněn tak, že lze na splnění smlouvy žalovati u soudu místa, v němž se má smlouva dle ujednání stran plnit, kdežto dřívější doslov zněl »dle písemného ujednání«. K odstavci prvnímu cit. Šu připojen byl ještě dodatek »ujednání musí býti listinou prokázáno«. Dodatek tento vztahuje se jen na ujednání splniště, nikoliv na ujednání sudiště. Podle výnosu min. sprav. ze dne 2. června 1914, čís. 43 Věstníku stala se tato změna úmyslně za tím účelem, by podmínky soudu splniště byly stejné v bývalém Rakousku jako v Uhrách a dodává se v něm, že podle novelovaného znění není třeba písemného ujednání sudiště, takže jím nastal soulad mezi podmínkami soudu splniště a soudu příslušného podle Šu 104 j. n. s jedinou úchytkou, že ujednání podle Šu 104 j. n. dlužno prokázati již v žalobě, čehož u sudiště podle Šu 88, první odstavec j. n., třeba není. Stačí tedy, jak v onom výnose se dále uvádí, když ujednání se uskutečnilo jakýmkoli způsobem, třeba ústně neb podrobením se tištěným smluvním podmínkám, ano i mlčky, jenom když úmluva se prokáže listinou, byť i tato byla podepsána jen jednostranně žalovaným, jako je na př. objednáci lístek, závěrečný list, komisní nota a podobně. Tento výklad nutno uznati za správný, poněvadž vyhovuje jak doslovu Šu 88 první odstavec j. n., tak i úmyslu zákonodárcovu. Objednací lístkem ze dne 30. října 1924, svědkem Františkem P-em v zastoupení žalované obce podle jeho doznání podepsaným, jest prokázáno, že obsahuje doložku »Splatno a žalovatelné v místě, kde účet jest vystaven«. Účtem žalující stranou žalované straně zaslaným ze dne 28. listopadu 1924 s připojenou k němu poštovní poukázkou jest dále prokázáno, že vystaven byl v Praze. Z obojího vyplývá tedy logický závěr, že nájemné za film žalovanou stranou objednaný a jí žalující stranou dodaný bylo splatno a mělo býti zapláceno v Praze, což žalovaná strana ani nepopřela. Výpověďmi svědků má soud rekursní také za prokázáno, že, i když ne výslovně, přece mlčky bylo mezi zástupci stran ujednáno, že nájemné mělo býti zapláceno v Praze. Zástupce žalované strany věděl, že tato bydlí v Praze, že tam vystaví účet a že žalovaná strana bude povinna tam zaslati nájemné za film. Proto také bez námitek podepsal objednáci lístek, který při náležité opatrnosti, kterou u každého rozumného člověka nutno předpokládati (srovnej § 1297 obč. zák.) musil čísti a tedy také doložku o splatnosti v jeho záhlaví vytištěnou. Že o splnění se výslovně nemluvílo, je se zřetelem na to snadno vysvětlitelné. Bylo prostě samozřejmé, že žalovaná strana zašle žalobkyni smluvené nájemné do Prahy, kde tato bydlí a kde účet vystaví. Takovýto postup jest v poctivém obchodním styku při uzavírání smluv, o jakou tu jde, tak samozřejmým, že se o tom pravidelně nikdy zvláště nemluví, zejména když je to zřejmo i z objednáci lístku. Z řečeného plyne, že smlouva mezi stranami měla býti žalovanou splněna, t. j. nájemné z filmu zapláceno v místě vystavení účtu, t. j. v Praze, což objednáci lístkem

a účtem, tedy listinami, jest prokázáno. Jsou tu tedy všechny předpoklady pro příslušnost dovolaného soudu zákonem v §u 88 první odstavec j. n. vyžadované, pročez námitka místní nepřislušnosti jest bezpodstatná a neprávem bylo jí prvním soudem vyhověno.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Pokud jde o ustanovení §u 88 první odstavec j. n., shledává Nejvyšší soud výklad, jaký tomuto zákonnému ustanovení dává rekursní soud, správným, stavu věci a zákonu odpovídajícím a poukazuje proto stěžovatelku na dotyčné důvody napadeného usnesení. Jest pravda, že k založení místní příslušnosti dle §u 88 první odstavec j. n. jest potřebí, aby strany dohodly se ohledně místa plnění. Dohoda tato, jak soud rekursní v napadeném usnesení vyvodil, také skutečně se stala a sice mělo dle této dohody listinou (objednací lístkem ze dne 20. října 1924) prokázané nájemné za půjčený film zapláceno býti tam, kde účet jest vystaven. Účet jest dle zjištění soudu rekursního vystaven v Praze a proto soud rekursní správně Prahu jako umluvené splniště pro zaplacení zažalovaného obnosu uznal. Tvrzení stěžovatelky, že pro obě strany splništěm bylo R., poněvadž nebylo ujednáno, že žalobkyně smlouvu splní již tím, že odevzdá zapůjčený film dopravnímu prostředku, nemá významu, když smluveno bylo, že nájemné splatno a žalovatelné bude v místě, kde účet byl vystaven a když žalovaná věděla, že žalobkyně, která má své sídlo v Praze, také účet v Praze vystaví. Podepsáním objednáčního lístku, na němž toto ustanovení se nalézá, uznala žalovaná svou povinnost nájemné za film žalobkyni zaplatiti v Praze a tím Prahu, která pro žalobkyni jako místo jejího bydliště byla místem plnění, uznala se své strany za splniště smlouvy.

Čís. 5468.

Rozepře, domáhající se vydání bytu, prý bezdůvodně užívaného, není věci prázdninovou (§ 224 čís. 4 c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1925, R I 928/25.)

Žalobě, domáhající se vyklizení bytu, ježto prý ho žalovaní užívají bez právního důvodu, procesní soud první stolice vyhověl. **O d v o l a c í s o u d** odmítl odvolání žalovaných. **D ů v o d y:** V tomto případě jedná se o žalobu na vyklizení z bytu, tedy o spor o odevzdání bytu, pročez tuto věc dlužno pokládati ve smyslu §u 224 čís. 4 c. ř. s. za feriální věc. Napadený rozsudek byl doručen zástupci žalovaných dne 24. července t. r., takže čtrnáctidenní odvolací lhůta již dnem 7. srpnem byla uplynula. Jelikož však odvolání bylo podáno u prvního soudu teprve dne 8. září, jest opožděným a bylo je proto již v neveřejném sezení dle §u 471 čís. 2, 473 a 474 druhý odstavec zavrhnouti. **N e j v y š š í s o u d** zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by rozhodl o odvolání jako včasné podaném.